

Най-крупната работа въ областта на разказа прѣзъ изтеклата година даде младиятъ белетристъ Добри Немировъ съ повѣстѣта си „Двѣ сили“. Въ тази си повѣстъ авторътъ разработва една тема, незабѣгана досега отъ нашитѣ белетристи. Героинята на повѣстѣта, Христина, е меланхолична, нагледъ спокойна, нетърсеща, но дълбоко чувствуваша душа. Тя се влюбва въ младияхъ удожникъ, който се явява разказвачъ на повѣстѣта, и се оженва за него. Въ нейната душа, обаче, засѣда мжката, че тя съ тази си женидба е направила нещастенъ замисления и безсиленъ да се изправи срѣщу живота Тимовъ, който я обича отъ по-рано. Дѣйствително, слѣдъ свадбата Тимовъ отпътува за Виена, но чутката душа на Христина не може да забрави, че тя му е причинила нещастие. Тази раздвоеностъ на Христина между любовта на младия ѝ мжжъ и скръбта по мжката на Тимовъ, не може да остане незабѣлѣзана отъ първия. Едно писмо отъ Тимова, сжщо и скорошното му завръщане отъ Виена, които съвършено измѣнятъ характера на Христина, започватъ трагедията на душата на нейния мжжъ. Особно слѣдъ една срѣща на Тимовъ съ Христина, въ която послѣдниятъ се явява мощенъ да заграби това, което му трѣбва, и ѝ заявява, че я обича, у Христина настѣпва силна душевна борба. Въ своята голѣма любовъ къмъ жена си художникътъ се примирява съ мисълта да ѝ даде свобода да отиде при Тимова. Христина, обаче, не е способна на такава постѣпка. На кръстопѣтъ, между „двѣ сили“, еднакво притеглящи я, тя не може да изнесе повече борбата, която става въ душата ѝ, и се отравя.

Покрай главнитѣ лица въ повѣстѣта, авторътъ е обрисувалъ и нѣколко другитипове—капелмейсторътъ, баща на Христина, съсъ широка и оригинална душа на артистъ; Тимовъ съсъ своята загадъчна нерѣшителностъ и настѣпилата слѣдъ това промѣна въ него и пр.. Това, което дава цѣна на разказитѣ на Д. Н., е психологичната имъ издържаностъ. Съсъ силата на добъръ художникъ, авторътъ се вживѣва въ своитѣ герои и майсторски разкрива гънкитѣ на тѣхнитѣ души. Слѣдъ едно малко съкращение въ началото, слѣдъ една по-внимателна шлифовка изъ вътрѣшността, трудътъ на Д. Н. ще стане една сполучлива повѣстъ. Освѣтъ „Двѣ сили“, той написа и нѣкои по-къси работи, като поетичната приказка „Огнь-цвѣте“, разказитѣ „Мжка“, „Новиятъ Лиръ“ и др. въ малки, но красиви рамки.

Трѣбва да отбѣлѣжа, че въ областта на разказа прѣзъ изтеклата година се появиха нѣкои разкази на нови автори, които заслужаватъ отбѣлѣзване. Напримѣръ, разказътъ „Давидъ Библейски“ отъ Василъ Ивановъ, появилъ се въ „Демократ. Прѣгледъ“. Тоя разказъ, написанъ съ живъ езикъ и при свободенъ творчески размахъ, свѣдочи за единъ поетически натюрелъ, който успѣшно би билъ разработенъ при постоянство и сериозно отнасяне къмъ работата. Тукъ трѣбва да се отбѣлѣжатъ и нѣколкото разказа на твърдѣ рано загиналия, току-що почналъ да печати, Владимиръ Балдеръ (Желѣзковъ), — „Гробари“ и „Маска“. Въ тия разкази, особно въвъ втория, личи умѣнието да наблюдава отблизо живота и да живѣе съ чувствата и желанията на своитѣ герои. Върху тоя рано загиналъ белетристиченъ-талантъ личи, че Чеховъ е упражнилъ едно благотворно влияние.